

ZAMANI İYİ KULLANALIM YAPISAL REFORMLARA ODAKLANALIM

Şu anda ortalık eskisine göre daha sakinleşmişken yapılması gereken bu zamanı çok iyi kullanmak. Ne yapacağımız belli. İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 17 basamak birden yükselerek, isteyince konuya odaklanınca, reform yapabileceğimizi gördük ve herkese gösterdik. Şimdi benzer bir sonuca odaklı çalışmayı, başta hukukun üstünlüğü olmak üzere diğer yapısal reformlar konusunda da göstermemiz gerekiyor.

Piyasalardaki çalkantılar arasında bazı iyi haberler yeterince öne çıkmıyor. Bu yıl Türkiye, Dünya Bankası'nın İş Yapma Kolaylığı (Ease of Doing Business) Endeksi'nde başarılı bir performans gösterdi. Önemli bir adım atıldı. Türkiye'ye gelmeyi düşünen doğrudan yabancı yatırımcıların önü açıldı.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'ndeki sıramızın yükselmesi, yatırımcıların daha az bürokrasi ile karşı karşıya kaldıklarını gösteriyor. Geçen yıl atılan adımlar sonucu verdi. Türkiye bu yıl 17 basamak yükselerek 190 ülke arasında 43. sıraya yükseldi.

Türkiye'nin sıralamada yükselmesi ve reform adımı en çok atan ülkeler grubuna dâhil olması iyi bir haberdur. Zira bütün ülkeler için dünyada en çok kabul gören karşılaştırma tablosu bu. Dünya Bankası'nın bu endeksinde daha iyi bir yer kapabilmek için ülkeler birbirleriyle yarışıyorlar.

Mesela bu yıl Malezya 24'ten 15. sıraya yükseldi. Dikkat çeken ülkelerden biri de Gürcistan. Gürcistan endekste 6. sırada yer alıyor. Bir altında Norveç, bir üstünde ise Güney Kore var. Yeri bizden çok daha iyi. Dikkat çeken bir diğer ülke ise Brezilya. Endeksteği yeri 109. Bir altında Nepal ve bir üstünde ise Papua Yeni Gine var.

Peki, bir ülkenin İş Yapma Kolaylığı Endeksi'ndeki yeri iyileşince, yabancı yatırımlar hemen o ülkeye akmaya başlıyor mu? Bürokrasiyi azaltmış olmak önemli bir kriter. Ama tek başına yatırımları artırmak için yeterli değil. Yatırımcı nasıl ki bir tek faiz oranına bakarak yatırım kararı vermiyorsa, yatırım yapılabilir bir ülke olmak için de tek gösterge bu değil.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde tarihinde ilk defa

M. Rifat HİSARCIKLIÖĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği

(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Yönetim Kurulu Üyesi

baskanlik@tobb.org.tr

ilk 50 içine girerek önemli bir başarı sağlayan Türkiye neden daha geride kalan ülkeler kadar yatırım çekemiyor. Nedenlerden biri ülkenin coğrafi konumu ile ilgili. Türkiye pek çok çatışma yaşanan bir bölgede. Ama hem bugüne özel bir durum değil, hem de dünyada çatışma yaşanan onlarca başka bölge daha var. Demek ki coğrafi konum da bu konuda tek başına engel değil. Aşılabilir.

Bir diğer önemli küresel gösterge de Kural Hâkimiyeti (Rule of Law) Endeksi. Türkiye 113 ülke arasında 101. sırada yer alıyor. Burada ülkeler iki gruba ayrılabilir: Geleceğin ön-görülebilir olduğu ülkeler ile her an her şeyin mümkün olduğu ülkeler. Brezilya bu endekste 113 ülke arasında 52. sırada. İran 80, Rusya ise 89. sırada yer alıyor.

Demek ki Türkiye'nin geçen yıl İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde yukarı çıkmak için harcadığı çabayı bu kez Kural Hâkimiyeti Endeksi'nde yukarı çıkmak için harcamasında fayda var. Bu çerçevede gerçekçi bir yargı reformu gündemine ve mahkemelerin operasyonel sorunlarına odaklanmak lazım. Kural hâkimiyeti meselesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması ve yarın her an her şeyin olabileceği ülke görünümünden çıkmak açısından büyük önem taşıyor.

Ayrıca böyle bir çaba ve çalışma, yatırımları artırmanın yanında başka bir dizi yararları da getirebilir. Bu sayede Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri daha ileriye taşınabilir. Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi'nin takip

listesinden çıkılabilir. Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği modernizasyonu konusunda yeni adım atılabilir. Gümrük Birliği modernizasyonu için adım atmak demek, aynı zamanda Türkiye'nin bu ortamda çok aradığı yapısal reform gündemine otomatikman sahip olması demek.

Şu anda sükûnet ortamındayız. Henüz hastalığın tedavisine başlamadık. Esasa yönelik tedbirler değil, hastalığın semptomlarını, hastada yol açtığı rahatsızlığı azaltmayı hedef alan adımlar atıyoruz, pansuman tedavisi yapıyoruz.

Yüksek faiz, yüksek döviz kuru ve artmayan banka kredileri ekonomiyi yavaşlatıyor. Batı'da parasal genişlemeden parasal sıkılaştırmaya geçmek bizim gibi ülkelerde biriken borçları azaltmayı, bilançoları küçültmeyi zorunlu hale getirdi. Şimdi bu bilançoları nasıl yöneteceğimizi göstermemiz gerekiyor.

Şu anda ortalık eskisine göre daha sakinleşmişken yapılması gereken bu zamanı çok iyi kullanmak. Tavana fırlayan faizlerin içindeki risk primini düşürmek üzere yapısal tedbirlere yönelmek. Ne yapacağımız belli. İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 17 basamak birden yükselerek, isteyince konuya odaklanınca, reform yapabileceğimizi gördük ve herkese gösterdik. Şimdi benzer bir sonuca odaklı çalışmayı, başta hukukun üstünlüğü olmak üzere diğer yapısal reformlar konusunda da göstermemiz gerekiyor. Yapmamız gerekeni yapmaya odaklanırsak bunun da karşılığını yine alırız.